

## PRANEŠĖJŲ APSAUGA

Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas (toliau – Įstatymas) įtvirtina asmenų, pateikusių informaciją apie pažeidimą įstaigoje, su kuria juos sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai, apsaugos mechanizmą. Įstatymas taip pat nustato apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas, jų teisinės apsaugos pagrindus ir formas, taip pat šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jį pažeidžiančius, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą.

Pranešimus apie pastebėtus pažeidimus Klaipėdos „Viesulo“ sporto centre (toliau - Sporto centras) gali pateikti esami ir buvę Sporto centro darbuotojai arba asmenys sutartiniais santykiais (konsultavimo, rangos, subrangos, stažuotės, praktikos, savanoriškos veiklos ir pan.) susiję su Sporto centru.

Pažeidimas – įstaigoje galbūt rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veika, administracinis nusižengimas, tarnybinis nusižengimas ar darbo pareigų pažeidimas, taip pat šiurkštus privalomų profesinės etikos normų pažeidimas, mėginimas nuslėpti minėtą pažeidimą ar kitas grėsmę viešajam interesui keliantis arba jį pažeidžiantis teisės pažeidimas, apie kuriuos informaciją apie pažeidimą pateikiantis asmuo sužino iš savo turimų ar turėtų tarnybos, darbo ar sutartinių santykių su Įstaiga arba įdarbinimo ar kitų iki sutartinių santykių metu.

Pranešimai teikiami siekiant apsaugoti viešąjį interesą. Informacija pateikta siekiant apginti išskirtinai asmeninius interesus nebus laikoma pranešimu.

Siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus ir užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją bei atskleidimą, Pranešėjų apsaugos įstatymas nustato:

- apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų apsaugos pagrindus ir formas;
- apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas;
- apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės.

### **Informaciją apie pažeidimą galite pateikti šiais būdais:**

1. El. paštu [netylek@viesulocentras.lt](mailto:netylek@viesulocentras.lt);
  - rekomenduojame pranešimą teikti užpildant [pranešimo apie pažeidimą formą](#);
  - arba laisvos formos pranešimu, nurodant kas, kada, koku būdu ir kokį pažeidimą rengiasi daryti, daro ar padarė ir pan.; sužinojimo apie pažeidimą datą ir aplinkybes; savo vardą, pavardę, asmens kodą ar gim. datą, darbovietę, kontaktinius duomenis: elektroninio pašto adresą ir kitus duomenis ryšiui palaikyti; nurodant, kad ši informacija teikiama vadovaujantis Pranešėjų apsaugos įstatymu.
2. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (STT): visą parą veikiančiu „karštosios linijos“ telefonu Vilniuje (0 5) 266 3333, elektroniniu paštu [pranesk@stt.lt](mailto:pranesk@stt.lt), arba paliekant pranešimą STT interneto svetainėje <https://www.stt.lt/lt/praneskite-apie-korupcija/palikite-pranesima-cia/>.
3. Tiesiogiai Lietuvos Respublikos prokuratūrai, jei:
  - pažeidimas turi esminę reikšmę viešajam interesui;
  - būtina kuo skubiau užkirsti kelią pažeidimui ar jį nutraukti, nes gali atsirasti didelė žala;

- vadovaujantys, su įstaiga darbo ar sutartiniais santykiais siejami asmenys patys galbūt daro ar yra padarę pažeidimus;
  - informacija apie pažeidimą buvo pateikta per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, tačiau atsakymas nebuvo gautas arba nebuvo imtasi veiksmų reaguojant į pateiktą informaciją, arba priemonės, kurių buvo imtasi, buvo neveiksmingos;
  - yra pagrindas manyti, kad, pateikus informaciją apie pažeidimą vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, pranešėjo anonimiškumas ar asmens konfidencialumas gali būti neužtikrintas arba bus siekiama pažeidimą, apie kurį pranešta, nuslėpti;
  - Įstaigoje nėra veikiančio vidinio informacijos apie pažeidimus teikimo kanalo;
  - asmuo negali pasinaudoti vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, nes jo su Įstaiga nebesieja darbo ar kiti teisiniai santykiai.
4. Viešai. Viešai informacija apie pažeidimą gali būti teikiama, siekiant pranešti apie gresiantį pavojų žmonių gyvybei, visuomenės sveikatai ar aplinkai, kai siekiant užkirsti kelią tokiai grėsmei būtina imtis skubių veiksmų ir dėl laiko stokos nėra galimybių apie pažeidimą pranešti kitais būdais arba kitais būdais pranešus apie pažeidimą nebuvo laiku imtasi reikiamų veiksmų.

Asmeniui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą, bus taikomas konfidencialumas. Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, tik tais atvejais, kai:

- to raštu prašo asmuo, pateikiantis arba pateikęs informaciją apie pažeidimą;
- asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją.

#### **Pagal įstatymą informacija apie pažeidimus teikiama dėl:**

- pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai;
- pavojaus aplinkai;
- kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdant teisingumą;
- neteisėtos veiklos finansavimo;
- neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo;
- neteisėtu būdu įgyto turto;
- padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, kliudymo nustatyti padarinių mastą;
- kitų pažeidimų.

Asmeniui dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo neatsiranda jokia sutartinė ar deliktinė atsakomybė, taip pat atsakomybė dėl garbės ir orumo įžeidimo, dėl šmeižto, jeigu, įstatymo nustatyta tvarka teikdamas informaciją apie pažeidimą, jis pagrįstai manė, kad teikia teisingą informaciją.

Asmuo už žalą, atsiradusią dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo, atsako tik tokiu atveju, jei įrodoma, kad asmuo negalėjo pagrįstai manyti, kad jo teikiama informacija yra teisinga.

Žinomai melagingos informacijos, taip pat valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos pateikimas nesuteikia informaciją apie pažeidimą pateikusiam asmeniui garantijų pagal įstatymą. Žinomai melagingą informaciją pateikęs arba valstybės ar tarnybos paslaptį ar profesinę paslaptį atskleidęs asmuo atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

### **Teisinės gynybos priemonės:**

- Informaciją apie pažeidimą pateikiančio asmens, pagalbinko, pranešėjo, su pažeidimu susijusio asmens teisių ir jų gynimo priemonių negali būti atsisakoma, jos negali būti ribojamos ar paneigiamos darbo santykių, arbitražiniais ar jokiais kitais susitarimais.
- Kai pranešėjui daromas neigiamas poveikis, apie tai jis praneša kompetentingai institucijai.
- Kai neigiamas poveikis daromas asmeniui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą per Savivaldybės vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, jis pateikia pranešimą kompetentingai institucijai, kuri sprendžia klausimą dėl asmens pripažinimo pranešėju.
- Informaciją apie pažeidimą pateikęs asmuo, pranešėjas (pranešėjo šeimos nariai, giminaičiai, kolegos, dirbantys savivaldybėje arba kitame su savivaldybę subordinaciniais ryšiais susijusiame juridiniame asmenyje, kuriame informaciją apie pažeidimą pateikęs asmens šeimos narys, giminaitis, kolega dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo gali patirti neigiamų padarinių) dėl patiriamų neigiamų poveikio priemonių nulemtų padarinių gali kreiptis į teismą. Asmuo, kurį su Savivaldybe sieja tarnybos santykiai, vadovaudamasis Administracinių bylų teisenos įstatymu, turi teisę ginčyti dėl jo priimtą ir neigiamų padarinių keliantį administracinį sprendimą arba kitokį veiksma ar neveikimą.
- Pranešėjas turi teisę į atlyginimą už vertingą informaciją ir kompensaciją dėl patiriamo neigiamų poveikio ar galimų padarinių dėl jo pateikto pranešimo.